

”I WAKE UP FABULOUS ALLTID”

**En kvalitativ undersökning om kodväxlingens funktioner i ett
finlandssvenskt radioprogram**

Ella Niemenmaa

Kandidatavhandling i svenska

Jyväskylä universitet

Institutionen för språk

Våren 2016

Humanistinen tiedekunta	Kielten laitos
Tekijä: Ella Niemenmaa	
Työn nimi: ”I wake up fabulous alltid” : en kvalitativ undersökning om kodväxlingens funktioner i ett finlandssvenskt radioprogram	
Aine: ruotsin kieli	Kandidaatin tutkielma
Vuosi: 2016	Sivumäärä: 27
<p>Tämän laadullisen tutkielman tarkoituksena oli tutkia ruotsin ja englannin välisen koodinvaihdon funktioita suomenruotsalaisessa nuorille suunnatussa radio-ohjelmassa. Tutkielman tavoitteena oli vastata seuraavaan tutkimuskysymykseen: mitä kommunikatiivisia funktioita ruotsin ja englannin välisellä koodinvaihdolla on suomenruotsalaisessa <i>Succémorgon</i>-radio-ohjelmassa? Tutkimusmateriaali koostui tutkittavana olleen radio-ohjelman viidestä satunnaisesti valitusta podcast-jaksosta huhtikuun ja elokuun väliseltä ajalta vuodelta 2015. Tutkielmassa sovellettiin keskusteluntutkimuksellisia menetelmiä karkean litteroinnin muodossa.</p> <p>Tutkimusaineiston analyysin pohjalta tutkielmassa identifioitiin seitsemän koodinvaihdon funktiota: 1) puhujan roolissa ja näkökulmassa tapahtuvan vaihdoksen signalointi 2) painottaminen ja vahvistaminen 3) imitointi ja parodiointi 4) huumorin luominen verbaalisen leikittelyn avulla 5) ironisen vitsailun signalointi 6) englanninkielisen puheen toisto 7) lisäyksien upottaminen puheenvuoroon. Kategoriat eivät ole toisensa poissulkevia, vaan koodinvaihto on monifunktionaalista: koodinvaihdolla voi siis tietyssä tilanteessa olla samanaikaisesti useita eri funktioita. Tutkielmassa identifioidut koodinvaihdon funktiot liittyvät yleisemmällä tasolla kontekstualisointiin sekä huumorin luomiseen ja viihdyttämiseen. Tutkielman tulokset vastaavat aikaisemman koodinvaihdon tutkimuksen tuloksia. Tuloksien yleistettävyyttä arvioidessa on otettava huomioon tutkielman tapaustutkimuksellinen luonne ja materiaalin rajallisuus.</p>	
Asiasanat: kodväxling, radio, samtal, kommunikativa funktioner, engelska	
Säilytyspaikka: Jyväskylän yliopiston JYX-arkisto	
Muita tietoja:	

INNEHÅLL

1 INLEDNING.....	5
1.1 Syfte och frågeställning.....	5
2 TEORETISKA UTGÅNGSPUNKTER.....	6
2.1 Kodväxling.....	6
2.1.1 Typer av kodväxling.....	7
2.1.2 Kodväxlingens funktioner.....	8
2.1.3 Om terminologin.....	8
2.1.4 Kodväxling i förhållandet till lån.....	10
3 MATERIAL.....	12
3.1 Radioprogrammet.....	12
3.2 Poddradioavsnitten.....	12
3.3 Avgränsningar av materialet.....	13
4 METOD.....	14
5 RESULTAT.....	15
5.1. Kodväxlingens funktioner i det undersökta materialet.....	15
5.1.1 Skifte i talarens roll och perspektiv.....	15
5.1.2 Betoning och förstärkning.....	16
5.1.3 Imitation och parodi.....	17
5.1.4 Humorskapande genom verbal lekfullhet.....	18
5.1.5 Signalering av ironiskt skämt.....	18
5.1.6 Återgivande av engelskspråkigt tal.....	20
5.1.7 Inbäddade tillägg.....	21
6 DISKUSSION.....	22
6.1 Sammanfattande diskussion.....	22
6.2 Validitet och reliabilitet.....	23
6.3 Förslag till fortsatt forskning.....	24

TRANSKRIPTIONSNYCKEL

(.)	en kort paus
-	avbrutet ord
::	förlängning av föregående ljud
[	början av överlappande tal
(( ))	transkriberarens kommentar eller tillägg
(...)	ett avsnitt ur en längre taltur eller en längre sekvens av talturer
A	talare
<i>kursiv</i>	engelska ord

1 INLEDNING

I dagens mångkulturella samhällen och i den globaliserande världen är flerspråkighet och främmande språk mycket aktuella teman. Med hjälp av snabb informationsförmedling och effektiva logistiska nätverk sprids fler och fler språk och kulturer runt globen. Samtidigt får engelskan, det nutida lingua franca, ännu mer fäste i världen – inte minst bland ungdomar och unga vuxna hos vilka språket har en speciell prestige som ett modernt och internationellt språk. (Se t.ex. Kotsinas 2003, Seidlhofer 2011, Ljung 1988)

Det är inte bara intressant att utreda hur nya språk integreras i samhällen och blir en del av olika livsområden, utan att det också är nyttigt att förstå hur dessa nya språk används. Speciellt viktigt är det att utreda hur engelskan etablerar sig i samhällen: genom att följa hur förhållandet mellan engelskan och de lokala språken utvecklas är det möjligt att bland annat förutse eventuella risker för domänförluster (se t.ex. Mickwitz 2010: 30).

I denna avhandling granskas kodväxling mellan svenska och engelska i ett finlandssvenskt radioprogram. Forskning om kodväxling inte bara fördjupar förståelsen av själva forskningsobjektet, utan kan också bidra till att öka kunskaper om flerspråkighet på en mer allmän nivå – vilket är viktigt i denna tid då samhällen blir alltmer kulturellt och språkligt heterogena. Därtill kan en djupare förståelse av och bättre kunskaper om kodväxling (och generellt om flerspråkighet) även främja forskning om andra språkfenomen inom kontaktlingvistik, d.v.s. forskningsområdet som fokuserar på talat eller skrivet språk i kontakt (Mickwitz 2010: 20).

1.1 Syfte och frågeställning

I denna kvalitativa undersökning vill jag undersöka kodväxling mellan svenska och engelska i det finlandssvenska radioprogrammet *Succémorgon*. Syftet med studien är att utreda varför kodväxling används i denna specifika kontext. Jag försöker ta reda på vilken betydelse kodväxlingen mellan svenska och engelska har för kommunikationen, d.v.s. vilka kommunikativa funktioner den uppfyller i samtal. Jag vill söka svar på följande fråga:

- Vilka kommunikativa funktioner har kodväxlingen mellan svenska och engelska i det finlandssvenska radioprogrammet *Succémorgon*?

2 TEORETISKA UTGÅNGSPUNKTER

I detta kapitel presenteras den teoretiska referensramen för studien. Jag börjar med att definiera de centrala begreppen *kodväxling* och *kod* (2.1) och därefter beskriver jag hur kodväxling kan uppdelas i olika typer och kategorier (2.1.1). Efter det presenterar jag några av kodväxlingens funktioner som har kunnat identifieras i tidigare studier (2.1.2). Detta följs av diskussionen kring terminologiska val (2.1.3) och relationen mellan kodväxling och inlåning (2.1.4) såväl inom det kontaktlingvistiska forskningsfältet som i denna studie.

2.1 Kodväxling

Kodväxling – d.v.s. alternerande användning av två eller flera språk (eller koder) i ett och samma samtal – är en språklig handling som skapar kommunikativa och sociala meningar i interaktionen (Auer 1999: 1). Som Mickwitz (2010: 45) påpekar, kan kodväxling förekomma på lexikal, fras- och satsnivå: ”(...) kodväxling kan ha vilken omfattning som helst; den kan bestå av ett ord, en fras eller en hel utsaga”.

Koder som talarna växlar mellan begränsas inte till olika språk (till exempel svenska och engelska), utan kodväxling kan förekomma också mellan varieteter av ett språk, d.v.s. mellan dialekter, stilar och register (Alvarez-Cáccamo 1999: 31-32, Lappalainen 2009: 123). Gardner-Chloros (2009: 11) beskriver termen *kod* som ett slags neutralt paraplybegrepp: ”Nowadays *code* is understood as a neutral umbrella term for languages, dialects, styles/registers etc. (...)”. Alvarez-Cáccamo (1999: 42) anser dock att det är nödvändigt att göra skillnad mellan *språkliga varieteter* och *kommunikativa koder*: ”[W]e need to distinguish between the linguistic material present in utterances (linguistic varieties) and the associative mechanisms which underlie their production (communicative codes).”

Att identifiera de olika koderna som förekommer i kodväxlande samtal samt att definiera samtalets bas- eller huvudspråk, d.v.s. matrisspråket (*matrix/base language*), och de inbäddade språken ur vilka talarna hämtar ”främmande” element är dock inte alltid enkelt (Lainio 2013:

289-290, Kovács 2009: 26). Kodväxling är ett komplext fenomen och handlar inte endast om klart separata språkliga koder; till exempel varieteter av ett språk har inte så tydliga eller självklara gränser, vilket gör att exempelvis växling mellan olika stilar är svårare att identifiera än växling mellan språk (Lainio 2013: 289-290, Lappalainen 2009: 123).

2.1.1 Typer av kodväxling

Kodväxling delas upp av Gumperz (t.ex. 1982: 59-64, 98-99) i två huvudtyper: *situationell* och *metaforisk* kodväxling. Situationell kodväxling syftar på sådan växling där olika språkliga varieteter anknyter till olika situationer och aktiviteter; ett visst språk eller en viss kod används på basis av samtalspartnern och externa omständigheter. I situationell kodväxling kan kod växlas till exempel i samband med förändringar i samtalsämnet. Metaforisk kodväxling, som också kallas för kodväxling i samtal, är däremot växling mellan språkliga varieteter i en och samma talsituation med samma deltagare, och tolkas med hjälp av kontexten. (Kalliokoski 2009: 12) Metaforisk kodväxling används enligt Gardner-Chloros (2009: 59) för att framkalla konnotationer: "(...) [T]he purpose of introducing a particular variety into the conversation is to evoke connotations, the metaphorical 'world' of that variety."

Med grammatiska strukturer och syntax som utgångspunkt kan kodväxling delas upp i tre kategorier: *intersententiell* växling, *intrasententiell* växling och så kallad *tag-växling* (Lainio 2013: 288-289, Kovács 2009: 27-28, Milroy & Muysken 1995: 7-8). Intersententiell växling är kodväxling *mellan* två satser eller meningar: talaren kan till exempel börja en mening med en sats på svenska och avsluta den med en sats på engelska (t.ex. "Jag borde städa mitt rum *but I don't want to*"). I denna typ av kodväxling påverkar de olika grammatiska systemen inte varandra, utan satserna behåller sina respektive grammatiska strukturer. På samma sätt är det vanligtvis också med tag-växling, d.v.s. kodväxling som sker *satsexternt*, eller som Lainio (2013: 288) uttrycker det, "frikopplat från hela (...) satsens syntax." Satsexterna växlingar kan exempelvis vara interjektioner (t.ex. "Oh my god") och diskurspartiklar (t.ex. "You know"). Den tredje kategorin, intrasententiell kodväxling, handlar om kodväxling *inom* en sats (t.ex. "Jag har sagt det *so many times*"). I denna typ av kodväxling kan matrispråkets struktur påverkas av de språkliga elementen från det inbäddade språket. I satsinterna växlingar är det oftast fråga om substantiv. (Kovács 2009: 27-28)

2.1.2 Kodväxlingens funktioner

Tidigare forskning har visat att det finns flera motiv till att använda kodväxling: den kan till exempel ha psykologiska funktioner, stilfunktioner och kommunikativa funktioner i samtal (Kovács 2009: 44). Gardner-Chloros (2009: 43) menar att kodväxling är en viktig kommunikativ resurs för flerspråkiga talare: ”CS [code-switching] is a major conversational resource for speakers, providing further tools to structure their discourse beyond those available to monolinguals.” Enligt Muhonen (2013), som har undersökt kodväxling och flerspråkiga repertoarer i finska och finlandssvenska radioprogram i Finland och Sverige, är kodväxling ett verktyg för underhållning och humorskapande. Muhonen (2013) menar att kodväxling dessutom är ett sätt att visa gruppidentitet och samhörighet:

Language practices where English features serve certain functions in reporters’ radio discourse. No explanations, translations and descriptions connected to these practices are given. English is a part of the multilingual repertoire that these speakers display and engage in. The repertoires where English and Finnish are intertwined display group identity and belonging. English is a prerequisite for the natural discourse practices on the radio, carrying as it does communicative and social meanings. (Muhonen 2013: 61)

Metaforisk kodväxling betraktas dessutom som ett verktyg för kontextualisering, som ett sätt att styra tolkningen av språkliga uttryck: genom kodväxling kan talaren skapa kontrast mellan yttranden och genom det signalera *hur*, d.v.s. i vilken kontext, en borde tolka det som sägs (Gumperz 1982, Auer 1995, Kalliokoski 2009: 13). Gumperz (1982), Grosjean (1982) och Auer (1995) presenterar kodväxlingens olika kommunikativa funktioner i samtal: den används bland annat i direkt och indirekt anföring och som ett sätt att betona, förtydliga och framhäva det som sägs. Genom kodväxling kan talaren precisera mottagaren, d.v.s. vem hen talar åt, och på det sättet inkludera, exkludera eller marginalisera både andra deltagare i samtal och utomstående personer. Kodväxling kan därtill användas för humoristiska syften genom att ”leka” med språk och språkliga uttryck (*punning*). (Gumperz 1982, Grosjean 1982, Auer 1995)

2.1.3 Om terminologin

Att försöka göra gränsdragningar mellan kodväxling och andra nära relaterade språkkontaktfenomen har varit och fortsätter att vara en komplicerad uppgift – något som

tydligt framgår i litteraturen om kodväxling (se t.ex. Kalliokoski 2009, Kovács 2009, Gardner-Chloros 2009, Milroy & Muysken 1995). Vid sidan av *code-switching* (kodväxling) används bland annat sådana termer som *code-mixing* (kodblandning), *code-/ language alternation* (kodalternering) och *code-change* (kodbyte) för att beteckna i stort sett samma fenomen: användningen av två eller flera språk (eller koder) i ett samtal (Kovács 2009: 24, Lainio 2013: 290, Kalliokoski 2009: 13). Även termen *kodväxling* används för att beteckna en mängd olika typer av språklig variation i stället för att syfta på *en* typ av språkligt beteende; till och med 18 olika sorter av blandade koder (t.ex. frekvent inlåning, slanguttryck) kan urskiljas ingå i kategorin kodväxlingsfenomen (Kalliokoski 2009: 12). Debatten kring terminologin kommenteras exempelvis av Franceschini (1999: 51) som också poängterar det faktum att kodväxling omfattar många olika typer av tvåspråkigt beteende:

(...) [L]inguistic research methodology and its underlying assumptions have resulted in long and sometimes tortuous discussions about what should or should not be considered code-switching vs. code-shifting, code-mixing, borrowing, transfer, insertion, transcodic markers – or whatever the concepts in use may be. These debates have tended to obscure the fact that subsumed under the heading of CS [code-switching] is a large number of differently motivated but not clearly understood forms of bilingual behaviour. (Franceschini 1999: 51)

Denna heterogenitet i fråga om terminologin beror delvis på språkkontaktforskningens natur: forskningsfältet är splittrat och innehåller flera olika inriktningar. Kodväxling studeras av bland annat psykolingvister, grammatiker, sociolingvister och samtalsanalytiker som alla har mer eller mindre olika utgångspunkter med hänsyn till *vilka* frågor (psykologiska, grammatiska, sociologiska eller interaktionella) som ska besvaras och *hur*. Detta syns i att det finns lite konsensus kring terminologiska val bland forskarna, trots att ämnet har diskuterats länge. (Se Gardner-Chloros 2009: 7-11, Kovács 2009: 24, 45)

Gardner-Chloros (2009: 10-11) påpekar att kodväxling är en *konstruktion* som språkforskarna har skapat för att beskriva sina data; den är inte något som existerar som entitet ute i den objektiva verkligheten. Det är därför meningslöst att debattera *vad kodväxling är* då termen kan betyda vad som helst en vill att den ska betyda, vilket ju kan märkas i hur olika definitioner forskarna använder av de i princip samma termerna och fenomenen. I stället för att försöka hitta några universella ”sanningar” om vad kodväxling är borde en således betrakta alla de olika definitionerna snarast som *forskningsverktyg* för beskrivningen av data. (Gardner-Chloros 2009: 11)

2.1.4 Kodväxling i förhållandet till lån

Den tidigare presenterade traditionella definitionen av kodväxling som alternerande användning av två eller flera koder i ett samtal är bra att vända sig till när man först och främst vill förklara kodväxling ytligt på en mer generell nivå. Som till exempel Mickwitz (2010: 44) lyfter fram, är definitionen dock så pass bred att den kan innehålla också sådana språkliga element som skulle kunna definieras som *lån* och *lålord*. Inom språkkontaktforskningen har framför allt just förhållandet mellan lån och kodväxling diskuterats mycket (se t.ex. Kovács 2009, Myers-Scotton 1993, Gardner-Chloros 1995 & 2009): diskussionen handlar om ”huruvida enstaka lexikala element ska betraktas som lån eller kodväxling” (Mickwitz 2010: 44-45).

I litteraturen om kodväxling har det presenterats olika sätt att behandla problematiken med att definiera vad som är ett lån och hur det skiljer sig från ettordsväxlingar (och korta fraser). Gränser mellan lån och kodväxling kan dras till exempel med hjälp av grammatik: lån kan ses förutsätta grammatiska strukturer *endast från ett språk* medan kodväxling förutsätter grammatiska strukturer *från två eller flera språk* (Forsskåhl 2005: 42). Tittar man på användningen av lexikala enheter så kan äldre lån definieras som språklig variation där lexikala inslag från ett annat språk har *etablerat sig* i ett nytt språk och används på samma sätt som ”inhemska” ord; de har blivit en del av det nya språkets lexikon (Kalliokoski 2009: 15, Kovács 2009: 24). Ur denna traditionella synvinkel betraktas lån som en *inomspråklig* företeelse och kodväxling som *mellanspråklig*. Enligt den här infallsvinkeln uppfattar talare inom en talgemenskap således lån som ”inhemska” ord och kodväxlingar som ”främmande” element. (Forsskåhl 2005: 42)

Som Kovács (2009: 24-25) poängterar, är gränsdragning mellan äldre, etablerade lån och kodväxling enklare än att försöka skilja så kallade *tillfälliga lån* från kodväxlingar. Tillfälliga lån har inte etablerat sig i lexikonet eller i mer allmänt språkbruk, utan lånas in och används i en viss *samtalssituation*. För att särskilja tillfälliga lån och kodväxlingar kan frekvensräkningar och fonologiska principer utnyttjas. Enligt frekvensprincipen betraktas ord och fraser från ett annat språk som lån om de *förekommer frekvent*, d.v.s. många gånger, i tvåspråkigt tal. (Kovács 2009: 24-25) Som Myers-Scotton (1993: 194) påpekar, är det just oförutsägbarheten som är karakteristiskt för kodväxling:

It has long been recognized that a distinguishing characteristic of CS [code-switching] forms is that they occur possibly only once, and certainly not frequently, meaning that they have no predictability. (Myers-Scotton 1993: 194)

Det bör dock uppmärksammas att frekvensräkningar vanligen förutsätter ett brett material (Kovács 2009: 24-25, Myers-Scotton 1993). I motsats till frekvensprincipen definieras lån enligt fonologiska principer på basis av uttal: om uttalet av ett ord från ett annat språk (t.ex. engelska) anpassas efter samtalets huvudspråk (t.ex. svenska), är det fråga om lån; behålls det ”främmande” uttalet, handlar det om kodväxling. (Kovács 2009: 24-25) Myers-Scotton (1993: 177) diskuterar dock problematiken kring den fonologiska principen och poängterar att *alla* lån inte är fonologiskt integrerade i matrisspråket: ”While most established B [borrowed] forms may well be phonologically integrated into the ML [matrix language], by no means all B forms show such integration.” Hon menar således att fonologisk integration inte kan användas som kriterium för att särskilja lån och kodväxling, och argumenterar för frekvensräkningar i stället (för vidare diskussion se Myers-Scotton 1993: 176-180).

Det är dock diskutabelt om det överhuvudtaget är nödvändigt – eller ens möjligt – att helt separera lån och kodväxlingar från varandra (jfr. t.ex. Poplack & Meechan 1995: 2009). Det är ju klart att båda språkkontaktfenomenen ligger väldigt nära varandra då viss överlappning sker mellan begreppen. I stället för att betrakta relationen mellan lån och kodväxling som något slags antingen-eller-situation där fenomenen är separata talar många forskare om ett diakroniskt kontinuum med ”suddiga” gränser där etablerade lån utgör den ena ändan och kodväxling den andra (se t.ex. Kalliokoski 2009: 15, Kovács 2009: 25, Gardner-Chloros 2009: 12). Bland annat Gardner-Chloros (2009: 30-31) menar att det inte är möjligt att synkroniskt separera fenomenen: ”(...) [T]here is no reliable way of distinguishing synchronically between loans and code-switches; loans must start life as code-switches and then generalize themselves among speakers of the borrowing language”. Inom det diakroniska kontinuumet placeras således tillfälliga lån och ettordsväxlingar någonstans i mitten. Slutligen är det bra att uppmärksammas att det hur gränserna dras och termerna definieras och används i hög grad beror på forskarens utgångspunkt och primära intresseområde: är forskaren främst intresserad av inlåning, påverkar detta hur förhållandet mellan lån och kodväxlingar behandlas (se t.ex. Lainio 2013: 291).

I föreliggande studie ser jag det som varken relevant eller produktivt att försöka dra skarpa gränser mellan kodväxlingar och lån; för de nödvändiga gränsdragningar som görs i denna undersökning redogörs närmare i kapitel 3.3.

3 MATERIAL

I detta kapitel redogör jag för undersökningens material. Först presenterar jag radioprogrammet (3.1) och poddradioavsnitten (3.2) som jag använde vid materialinsamlingen. Därefter kommenterar jag avgränsningen av det insamlade materialet (3.3).

3.1 Radioprogrammet

Materialet för studien har samlats in från det finlandssvenska radioprogrammet *Succémorgon* som sänds på kanalen Yle X3M. Programmet är riktat till ungdomar och unga vuxna. Det finns tre programledare i programmet, en kvinna och två män. Typiska teman och samtalsämnen i *Succémorgon* är framför allt aktuella nyheter, musik och underhållning i allmänhet. Programmets huvudsakliga språk är svenska men vid speciella sammanhang (till exempel i intervjuer med finskspråkiga och utländska gäster) används också finska och engelska som de primära samtalsspråken.

Anledningen till att granska kodväxling i just *Succémorgon* var först och främst att jag hade lyssnat på programmet några gånger tidigare och hade märkt programledarnas tendens att använda engelska under sändningarna. En annan orsak som gjorde *Succémorgon* till ett passande val för denna studie var att jag ansåg att det skulle kunna vara lättare att transkribera talturerna om det fanns mindre överlappande tal på grund av att det ofta finns endast två programledare i studion samtidigt. Dessutom tyckte jag att det var bra för studien att innehållet i programmet är ganska varierande så att det finns flera olika teman och samtalsämnen med i materialet i stället för till exempel bara ekonomi eller politik.

3.2 Poddradioavsnitten

Vid insamlingen av undersökningens material utnyttjade jag *Succémorgons* poddradioavsnitt som finns tillgängliga på Yle Arenan på nätet. För denna studie använde jag sammanlagt fem

avsnitt vars datum och längd finns listade i tabell 1. Avsnitt 1 - 4 kan också laddas ner på datorn. Jag valde dessa avsnitt slumpmässigt och visste således inte vad de skulle innehålla i förväg.

Tabell 1 Datum och längd av poddradioavsnitten som användes som material

	Datum	Längd
Avsnitt 1	13.-17.04.2015	1:26:20
Avsnitt 2	04.-08.05.2015	1:53:54
Avsnitt 3	18.-22.05.2015	1:13:31
Avsnitt 4	10.-14.08.2015	1:28:58
Avsnitt 5	17.-21.08.2015	1:22:47

Varje poddradioavsnitt innehåller avsnitt ur en viss *veckas* sändningar (från måndag till fredag). Ett avsnitt består således inte av en fullständig sändning från en dag utan av ”veckans höjdpunkter”; det är så att säga en sammanfattning av veckans sändningar.

3.3 Avgränsningar av materialet

Vid materialinsamlingen visade det sig att materialet innehöll ett stort antal engelska inslag som inte entydigt kunde kategoriseras som kodväxlingar mellan svenska och engelska utan som i första hand tillhörde kategorin engelska lån eller lånord. Med tanke på ramen för denna studie, d.v.s. den optimala omfattningen för en kandidatavhandling, var det nödvändigt att avgränsa materialet. Hade jag inkluderat alla engelska inslag hade studien blivit för omfattande med hänsyn till både längden och möjligheten till en djupare och mer detaljerad analys.

Jag ansåg att det relevanta för denna undersökning, som ju handlar om kodväxling, var att fokusera på sådana engelska inslag som inte i första hand handlade om *etablerade* lån. Därför exkluderade jag de engelska ord och fraser som är väletablerade i svenska språket från denna undersökning. Sådana ord och fraser upprepades dessutom vanligen flera gånger i materialet, vilket också styrker att det snarare är fråga om just lån än kodväxlingar (se t.ex. Kalliokoski 2009: 15, Kovács 2009: 24-25, Myers-Scotton 1993). Sådana lån som inte togs med var bland annat *face* (eller *fejs*), *nice* (eller *najs*), *crazy*, *cool*, *fake* (och *fejka*), *fifty-fifty*, *oh my god*, *oh shit*, *so what*, *what ever* och *alright*. Vissa av dessa ord (t.ex. *fejs* och *fejka*) finns även med på Svenska Akademiens ordlista (SAOL). Då dessa ord och fraser kan anses ha integrerats i svenska språket betraktas de inte som kodväxling i denna kontext och medtas således inte vid analysen av materialet. Sådana ord och fraser kan dock anses tillhöra en varietet av svenska

språket, *slang*, som i sin tur kan ses som en separat språklig kod (se t.ex. Kotsinas 2003 & 2004, Lappalainen 2009). Denna studie behandlar emellertid kodväxling mellan svenska och engelska.

4 METOD

I denna studie använder jag kvalitativa metoder då syftet är att beskriva och förstå kodväxlingens funktioner i denna specifika kontext.

När jag samlade in materialet lyssnade jag på de slumpmässigt valda poddradioavsnitten och transkriberade preliminärt de engelska inslag som jag kunde identifiera. Vid granskning av materialet utgår jag ifrån undersökningens frågeställning. Vid analys av kodväxlingar fokuserar jag på ord-, fras- och satsnivåer samt på paralingvistiska – d.v.s. icke-språkliga – drag i talet. Vad gäller paralingvistiska drag ligger fokus först och främst på eventuella förändringar i röst och ton som förekommer i samband med kodväxlingar. För att kunna ta reda på *varför* kod växlas granskar jag också samtalskontexten; det går inte att göra tolkningar och dra slutsatser på basis av enstaka ord och fraser som isolerats från sitt kommunikativa sammanhang. Vid granskning av kodväxlingar tar jag därför också hänsyn till de talturer som föregår och följer växlingar till engelska. (jfr. t.ex. Auer 1995, Lappalainen 2009)

I denna studie tillämpas även verktyg ur samtalsforskning i form av enkla transkriptioner (för samtalsforskning, se t.ex. Wirdenäs 2013). Då syftet i denna undersökning är att utreda kodväxlingens funktioner, inte att göra detaljerad samtalsanalys, förkortar och förenklar jag transkriptionerna i exemplen som ges i samband med resultaten i kapitel 5. Detta betyder att jag transkriberar endast de talturer eller delar av de talturer som innehåller växlingar till engelska, och dessutom utelämnar en stor del av talturernas detaljer (t.ex. intonation och betoning). I stället för att göra väldigt detaljerade transkriptioner beskriver jag samtalskontexten och talturerna kort med egna ord och på det sättet belyser och fördjupar de grova transkriptionerna.

5 RESULTAT

I detta kapitel presenterar jag undersökningens resultat.

5.1. Kodväxlingens funktioner i det undersökta materialet

Studiens resultat, d.v.s. kodväxlingens funktioner i det undersökta materialet, presenteras i kategorier som har utvecklats på basis av analysen av materialet och som således är specifika för just denna undersökning. Dessa funktioner som jag har kunnat identifiera finns listade och behandlas nedan i var sitt eget stycke med autentiska transkriberade exempel ur materialet.

Utgångspunkten för kategorisering av resultaten har varit att *inte direkt* använda kategorier som har utvecklats och använts i tidigare studier. Jag har således inte haft några färdiga kategorier innan analysen. Hur resultaten i denna undersökning överensstämmer med tidigare forskningens resultat diskuteras i kapitel 6.

5.1.1 Skifte i talarens roll och perspektiv

Kodväxling används i materialet för att skapa olika identiteter, roller eller röster i samtalet. Genom att växla från svenska till engelska tar talaren en annan persons roll och perspektiv och på detta sätt gör synlig eller närvarande denna person som inte fysiskt är med i samtalssituationen. Talaren konstruerar en ”scen” där hen spelar en riktig eller en fiktiv person, och växlingen från svenska till engelska skapar kontrast mot det tidigare sagda och på det viset synliggör förändringen i talarens identitet. Genom kodväxling distanserar talaren sig från sin ”egentliga” roll i talsituationen och visar att hen så att säga talar med en annan persons röst. I samband med detta kan talaren utnyttja paralingvistiska element för att visa mer exakt hur det som sägs borde tolkas. Nedan ges exempel på denna funktion.

- (1) (...) och så kramar jag och så kände jag bara hur hon var så här *what the fuck are you doing*
- (2) (...) och sen tar ut plastpåsen och så där var så god (.) *sucks* (.) *sucks to be you*

- (3) (...) hundra femtio kilometer har de hunnit köra (.) lyssnar alltså på nyheterna och hör att nån har lämnat ett barn på rastplats och så där *wait a minute* (.) det är vi

I exempel 1 berättar talaren om en situation där hen träffade en person och ville kramas i stället för att skaka hand, men detta resulterade i att den andra blev förvirrad. I samband med växlingen till engelska saktar talaren ner taltempot, höjer tonhöjden och använder en mer monoton röst för att skapa ett intryck av den förlägenhet som den andra kände i denna situation som talaren beskriver. I exempel 2 pratar deltagarna i samtalet om att bestämma vem som ska ta ut soppåsen hemma. Talaren i exemplet konstruerar en scen där hen med hjälp av växling till engelska spelar en annan person, den som först tar bort plastpåsen ur sophinken men tar den dock inte ut ur huset, utan lämnar den för någon annan att föra vidare. Talaren i exempel 3 berättar om hur en treårig flicka hade blivit lämnad av sina föräldrar på en rastplats i Frankrike och byter till engelska när hen växlar synvinkeln och tar rollen som barnets förälder.

5.1.2 Betoning och förstärkning

Kodväxlingar till engelska fungerar i det undersökta materialet också som ett sätt att betona och förstärka en känsla eller en utsaga. Denna funktion belyses i exempel 4-7 nedan:

- (4) (...) jag dör (.) jag känner i munnen (.) blodsmak i munnen *shitting you not*
- (5) (...) man har en chans (.) *one opportunity*
- (6) (...) om nån annan kommer vet du och berättar att oj nej att min katt dog så är jag så här *i don't care*
- (7) (...) joo jag får en sån här maktfiilis att jag bara så ja:: vet du *you go girl* söndra den där bilen

Dessa fyra exempel visar hur växlingar till engelska fungerar som förstärkning. Talaren i exempel 4 vill poängtera att hen inte skojar och betonar att hen menar på allvar genom att växla till engelska. I exempel 5 växlar talaren kod för att upprepa på engelska det hen just sagt på svenska. Syftet är att skapa en förstärkande effekt; talaren vill betona att man verkligen har bara

en chans. I exempel 6 uttrycker talaren sin starka känsla av oberördhet genom att växla från svenska till engelska samtidigt som hen höjer tonhöjden, saktar ner taltempot och betonar sista ordet *care*. Kodväxling i exempel 7 framhäver, förstärker och beskriver denna *maktfullis* (känslan av makt) som talaren pratar om.

5.1.3 Imitation och parodi

I materialet används kodväxling dessutom i samband med imitation och parodi, d.v.s. när talaren spelar en viss person eller karaktär och talar på ett sätt som förknippas med och präglar denna person eller karaktär. Parodi kan definieras som en överdriven form av imitation vars syfte är att skapa humor, ibland satir, genom att till exempel framhäva en persons eller karaktärs särdrag. (Se t.ex. Dentith 2000, Chambers 2010) Dessa funktioner presenteras i följande exempel:

- (8) (...) nu känner jag mig som en auktionär *going once going twice*
- (9) (...) de här gärningsmännen har stannat utanför den där utställningen typ (.) lyft vapnen och så har de just börjat skjuta och sen ((det hörs ett högljutt skott)) (.) så ja (.) *got 'em*
- (10) A: det låter som rallyfin- ((talaren korrigerar sig)) rallyengelska (...) *patric the rally driver came here now you talk to him*
 ((C skrattar))
 B: *it came some stone [(.) up in the ass area*
 A: [ja (.) *stayed up in the ass of patric*
 ((C skrattar))

I exempel 8 växlar talaren till engelska och härmar en auktionist. Talaren i exempel 9 berättar om en skjutning som hade hänt i Texas och byter till engelska med en amerikansk accent och talspråklig stil för att imitera en amerikan. Exempel 10 visar hur talare A växlar till engelska för att parodiskt föreställa en typisk finsk rallyförare genom att tala ”dålig” engelska med finsk brytning och grammatiska fel, vilket sedan följs av talare B:s humoristiska tillägg till parodin i samma stil.

5.1.4 Humorskapande genom verbal lekfullhet

En annan funktion som kodväxlingen har i materialet är humorskapande genom att leka med språkliga uttryck. Detta slags humor är starkt bunden till den aktuella talsituationen och uppstår spontant. Denna humor visar således att talaren är språkligt kreativ och har känsla för situationen. Exempel 11 och 12 visar hur talarna använder engelska på ett kreativt och lekfullt sätt:

- (11) (...)

A: eller *do you have a chinese cock in the kitchen*

((C skrattar))

B: dom är bäst dom kinesiska (.) tupparna

((C skrattar))
- (12) (...)

A: *use the force*

C: *use the fork* (.) i det här fallet

I exempel 11 håller talarna A, B och C på att börja en frågesport som handlar om det franska köket. Talarna pratar om den traditionella franska maträtten, tuppen, och dess motsvarigheter i franskan (*coq*) och engelskan (*cock*). Humorn uppstår genom det engelska ordets ambiguitet: ordet *cock* kan förutom tuppen också syfta på det manliga könsorganet. Talarna leker med dessa språkliga skillnader och tolkningsmöjligheter och på det sättet skapar humor i samtalet. Exempel 12 har tagits ur samma talsituation som exempel 11, men lite senare i slutet av frågesporten. Talare A skämtar lekfullt med talare B (som just har gissat rätt och fått en viktig poäng) genom att använda den välkända och populära frasen ur filmen *Star Wars* för att hänvisa till B:s ”övernaturliga” förmåga att gissa rätt. Talare C, som ställer frågorna i frågesporten, leker med frasen och byter ordet *force* (kraft) mot *fork* (gaffel) så att frasen anknyter till frågesportens tema, den franska matkulturen.

5.1.5 Signalering av ironiskt skämt

Kodväxling har också en funktion som en signal för ironi och skämtande. Med hjälp av kodväxling signalerar talaren att yttrandet inte bör tolkas bokstavligt, utan att det är avsett att

vara mer eller mindre humoristiskt skämt och överdrift. Genom växling till engelska visar talaren sin ironiska attityd och på det sättet hjälper andra att göra tolkningar i rätt kontext. Exempel 13-16 visar hur kodväxling används i materialet för att signalera detta slags ironiska skämtande:

- (13) A: (...) som inte såg ut så där imorse (.) där före fem när jag for på jobb
B: sluta ja- *i wake up fabulous* alltid (...)
- (14) hör ni okej *i'm gonna be the bigger person* okej ni vann (...)
- (15) A: (...) man vet aldrig med honom (.) man är rädd (.) man ska vara rädd
B: (...) jaha okej ((skrattar till)) *be very afraid* men okej här kommer ((musik börjar spelas))
- (16) (...)
A: jag har ju bakat åt dig idag
B: men det har C ((namnet borttaget)) också
A: nå joo sant
B: *step it up woman*

I exempel 13 kommenterar talare A talare B:s utseende genom att jämföra hur hen ser ut där i talsituationen med hur hen såg ut tidigt på morgonen (B är A:s sambo och gästar studion). På grund av att det är radio kan lyssnaren inte se hur talare B ser ut men kan dra slutsatsen att hen har satsat på sitt utseende och ser betydligt ”fräschare” ut där som gäst i studion än före klockan fem på morgonen. B svarar på A:s kommentar på ett ironiskt och skämtande sätt, vilket hen signalerar genom växling till engelska och en subtil förändring i tonen för att låta lite ”överlägsen”.

I exempel 14 handlar diskussionen om att reda ut vinnaren i en frågesport som deltagarna i talsituationen just har haft (det hade uppstått några oklarheter i fråga om vad som räknas som rätt svar). Talaren i exempel 14 växlar till engelska för att signalera att hen skämtsamt överdriver när hen säger att hen ska vara den större människan och avstår från vinnarens status. Genom kodväxling visar talaren att hen inte menar på allvar att hen på något sätt skulle vara ”bättre” än de andra eller att det vore så viktigt att vinna en lekfull frågesport.

Också exempel 15 visar hur kodväxling används i samband med skämtande och överdrift. Talare B tänker presentera några låtar vars text skulle kunna beskriva barnets väg till världen, men de andra deltagarna i talsituationen förhåller sig skeptiska till att just talare B vill prata om förlossningar i radio (och därför ska man enligt A vara "rädd"). Talare B själv förstår inte riktigt varför det vore en dålig idé och växlar till engelska när hen ironiskt svarar talare A. Talare B tycks alltså inte tänka att det finns något att oroa sig över och signalerar sin skämtsamma attityd genom att först skratta kort och därefter växla till engelska för att överdriva ironiskt.

I exempel 16 pratar deltagarna i samtalet om talare B:s födelsedag som har firats på olika sätt under sändningen. B har skämtat att hen inte är så nöjd med talare A:s insats i firandet. Genom att växla till engelska signalerar B att hen inte menar på allvar att A borde ha satsat mer; kodväxling är ett verktyg för att visa att yttrandet är avsett vara ironiskt och skämtsamt.

5.1.6 Återgivande av engelskspråkigt tal

Kodväxling används också i samband med att berätta vad någon annan har sagt på engelska eller när talaren berättar om ett samtal där engelska har använts som samtalsspråk. Det som tidigare har sagts återges alltså på det ursprungliga språket, engelska, i stället för att berätta om det i översatt form på svenska. Denna funktion belyses i följande exempel:

(17) (...) det var ju han som sa *i'm gonna have you naked by the end of this song* och så (.) tog han det bokstavligen sen

(18) (...) och så i nåt skede det var så här *yeah sixty nice* ((talaren korrigerar sig)) *sixty nine eyes you're so great* (.) så tittar han på mig och säger att *what did you say* (.) *yeah sixty nine eyes yeah i'm so happy for you* säger han (.) *we're fucking nine inch nails from america*

Talaren i exempel 17 beskriver en känd amerikansk sångare genom att berätta vad han har sagt och gjort. När talaren hänvisar till vad denna person har sagt (eller i detta fall sjungit då det handlar om texter) återger hen det på engelska så som det ursprungligen har sagts (sjungits). I exempel 18 berättar talaren om hur hen misstog sig pinsamt när hen mötte det amerikanska rockbandet *Nine Inch Nails* på en fest men trodde att det var det finska rockbandet *The 69 Eyes*.

Talaren beskriver vad som hände på svenska men refererar vad som sades i samtalet på dess ursprungliga språk, engelska.

5.1.7 Inbäddade tillägg

I det undersökta materialet växlas kod även när talaren berättar om något och vill mitt under berättandet göra ett tillägg för att till exempel antyda eller värdera något i anslutning till det hen håller på att berätta. Tillägget är inbäddat i berättandet och med hjälp av kodväxling skapar talaren kontrast mellan själva berättandet och det antydande eller värderande tillägget. Exempel 19 och 20 visar hur kodväxling används i inbäddade tillägg i materialet:

(19) (...) så om man är yrkesfiskare (.) *you know what i mean* (.) så ser man jakten på skarv som ett måste

(20) (...) och det var för att det var en neutral färg vilket (.) *let's face it* det inte är (.) *idiots*

I exempel 19 handlar samtalet om den sexigaste rubriken i Svenskfinland: deltagarna i talsituationen presenterar olika slags rubriker som de har hittat i finlandssvenska tidningar och som inte handlar om något sextigt men *kunde tolkas* i en sådan kontext. Talaren i exemplet presenterar sin rubrik, ”yrkesfiskaren ser jakt på skarv som ett måste”, och sedan när hen börjar upprepa rubriken växlar hen till engelska för att göra ett antydande tillägg (med en subtil förändring i ton) som syftar på ordet *yrkesfiskare*. Meningen med detta tillägg är att styra tolkningen av ordet yrkesfiskare och på det sättet skapa en ny betydelse för ordet och således också för hela rubriken. I exempel 20 pratar talaren om färgen på emojis (speciella smileys som används i sociala medier) och hur de var gula förut (emojis har uppdaterats så att färgen nuförtiden kan väljas av användaren själv). Talaren berättar först att färgvalet berodde på att gul ansågs vara en neutral färg och gör därefter ett värderande tillägg på engelska innan hen poängterar att den ju inte är det. Med det inbäddade tillägget värderar talaren tänkesättet bakom färgvalet och förstärker denna värdering genom att lägga till *idiots* i slutet av talturen.

6 DISKUSSION

I detta avslutande kapitel sammanfattar och kommenterar jag först resultaten (6.1) och därefter diskuterar jag undersökningens validitet och reliabilitet (6.2). Till slut presenterar jag några förslag till fortsatt forskning (6.3).

6.1 Sammanfattande diskussion

I denna studie har jag undersökt kodväxling mellan svenska och engelska i det finlandssvenska radioprogrammet *Succémorgon*. Syftet med undersökningen var att utreda vilka kommunikativa funktioner kodväxling uppfyller i denna kontext, och genom analys av studiens material har jag kommit fram till sju funktioner som kodväxling kan anses ha. Kodväxling i det undersökta materialet används för att 1) signalera ett skifte i talarens roll och perspektiv 2) betona och förstärka ett yttrande 3) göra en imitation eller parodi av en person eller en karaktär 4) skapa humor genom språklig lekfullhet 5) signalera ironiskt skämtande 6) återge engelskspråkigt tal 7) göra inbäddade tillägg med antydande eller värderande innehåll. Studien har visat att kodväxling i denna kontext är en mångsidig kommunikativ resurs som talarna utnyttjar på många olika och inte minst kreativa sätt i interaktionen.

Det bör poängteras att kodväxling kan uppfylla flera funktioner samtidigt, vilket betyder att de sju olika kategorierna som jag presenterat i denna studie kan hänga ihop med och överlappa varandra. Detta kan ses till exempel när talaren i exempel 8 växlar till engelska för att imitera en auktionist: samtidigt som kodväxling används för imitation signalerar den också förändringen i talarens roll och perspektiv. Dessutom skulle den kunna fungera som ett sätt att betona och framhäva den uttryckta känslan att likna en auktionist.

Studiens resultat överensstämmer med resultaten av tidigare undersökningar om kodväxlingens funktioner. De sju funktioner som jag har kunnat identifiera i denna undersökning har identifierats i liknande former också i tidigare forskning: Gumperz (1982), Grosjean (1982) och Auer (1995) presenterar sådana funktioner som indirekt och direkt anföring (jfr. återgivande av engelskspråkigt tal), kontextualisering (jfr. inbäddade tillägg med antydande eller värderande innehåll, signalering av imitation, parodi och ironi samt signalering av ett skifte i talarens roll och perspektiv), humorskapande (jfr. verbal lekfullhet, parodi och ironi) och betoning.

Kodväxlingens betydelse för underhållning i denna studie stödjer också Muhonens (2013) konstaterande att kodväxling är ett viktigt medel för humorskapande och underhållning i finska och finlandssvenska ungdomsinriktade radioprogram i Finland och i Sverige. Kodväxling i denna studie används på mycket samma sätt som Muhonen (2013) presenterar i sin avhandling där kod växlas i samband med kontextualisering, imitation, språklek, ironi och humoristiskt skämt.

På basis av resultaten kan det konstateras att kodväxlingens övergripande funktion i detta sammanhang handlar om kontextualisering, d.v.s. styrning av hur det som sägs ska tolkas (t.ex. ironiskt), samt humorskapande. Med tanke på kontexten är det inte så överraskande att engelska används för humoristiska syften och underhållning: *Succémorgon* är, som sagt, ett radioprogram som riktar sig till ungdomar och unga vuxna. Programmets syfte är således att locka framför allt dessa unga lyssnare som uppfattar engelskan som ett prestigefullt språk (jfr. Kotsinas 2003 & 2004) och som troligen helst lyssnar på ett radioprogram med just underhållande innehåll. Som Muhonen (2013: 216) påpekar, syftar radioprogram ju till att ”få en lyssnare att trivas, beröras, underhållas och kanske även skratta.”

6.2 Validitet och reliabilitet

Det finns några faktorer som man borde ta hänsyn till vid evaluering av studien och resultaten. Först och främst är det nödvändigt att förstå att denna studie är en fallstudie som fokuserar endast på *ett* program. Detta betyder att man inte kan dra för generaliserande slutsatser på basis av undersökningens resultat. Studien har syftat till att granska kodväxling i detta specifika sammanhang, inte att beskriva och förklara den ur en universell synvinkel.

En annan sak värd att kommentera är att resultaten och slutsatserna baserar sig endast på *mina* iakttagelser som jag analyserat och tolkat utifrån den teoretiska referensramen. Som utomstående observatör saknar jag således tillgång till de *subjektiva* motiv som ligger bakom den individuella språkanvändningen. Med hjälp av till exempel intervjuer skulle jag ha kunnat belysa dessa individuella förklaringar till kodväxlingen. Språkanvändaren kanske har ett visst språkligt ideal (med tanke på identitetsskapandet) som hen strävar efter eller så kan hen helt enkelt tycka att det bara är ”kul” att variera språket med engelska. Dessutom är det möjligt att det ungdomsinriktade radioprogrammets stil påverkar talarens språkbruk. Det är också

sannolikt att språkanvändaren inte alltid är medveten om de språkliga och kommunikativa val hen gör (jfr. t.ex. Gumperz 1982: 61, Gardner-Chloros 2009: 15).

6.3 Förslag till fortsatt forskning

Vad gäller fortsatt forskning vore det bra att undersöka flera program för att få ett bredare material och en mångsidigare bild av hur och varför kodväxling används till exempel i just ungdomsinriktade radioprogram. Granskar man bara ett enda program handlar det framför allt om vissa enskilda personers språkanvändning, då kontexten – speciellt de personliga faktorerna – har en så stor påverkan. Ju bredare material desto bättre kan resultaten generaliseras och tillämpas i andra sammanhang. Dessutom skulle det kunna vara intressant att jämföra finlandssvenska och finska radioprogram med till exempel svenska för att se om det finns skillnader i hur och varför kodväxling används.

LITTERATUR

Alvarez-Cáccamo, C. 1999. From 'switching code' to 'code-switching': Towards a reconceptualisation of communicative codes. I: Auer, P. (red.). *Code-Switching in Conversation. Language, Interaction and Identity*. London; New York: Routledge.

Auer, P. 1999. Introduction: Bilingual Conversation revisited. I: Auer, P. (red.). *Code-Switching in Conversation. Language, Interaction and Identity*. London; New York: Routledge.

Auer, P. 1995. The Pragmatics of Code-Switching: A Sequential Approach. I: Milroy, L. & Muysken, P. (red.). *One speaker, two languages: cross-disciplinary perspectives on code-switching*. Cambridge: Cambridge University Press.

Chambers, R. 2010. *Parody: the art that plays with art*. New York: Peter Lang.

Dentith, S. 2000. *Parody*. London; New York: Routledge.

Forsskåhl, M. 2005. *Mitt emellan eller strax utanför: språkkontakt i finlandssvensk slang*. Helsingfors: Institutionen för nordiska språk och nordisk litteratur vid Helsingfors universitet.

Franceschini, R. 1999. Code-switching and the notion of code in linguistics. Proposals for a dual focus model. I: Auer, P. (red.). *Code-Switching in Conversation. Language, Interaction and Identity*. London; New York: Routledge.

Gardner-Chloros, P. 1995. Code-switching in community, regional and national repertoires: the myth of the discreteness of linguistic systems. I: Milroy, L. & Muysken, P. (red.). *One speaker, two languages: cross-disciplinary perspectives on code-switching*. Cambridge: Cambridge University Press.

Gardner-Chloros, P. 2009. *Code-switching*. Cambridge, UK; New York: Cambridge University Press.

Grosjean, F. 1982. *Life with two languages: An Introduction to Bilingualism*. Cambridge, MA: Harvard University Press.

Gumperz, J. 1982. *Discourse Strategies*. Cambridge: Cambridge University Press.

Kalliokoski, J. 2009. Tutkimuskohteena monikielisyys ja kielten kohtaaminen. I: Kalliokoski, J., Kotilainen, L. & Pahta, P. (red.). *Kielet kohtaavat*. Jyväskylä: Gummerus.

Kalliokoski, J. 2009. Tutkimuskohteena monikielisyys ja kielten kohtaaminen. I: Kalliokoski, J., Kotilainen, L. & Pahta, P. (red.). *Kielet kohtaavat*. Jyväskylä: Gummerus.

Kotsinas, U. 2003. *En bok om slang, typ*. Stockholm: Norstedts.

Kotsinas, U. 2004. *Ungdomsspråk*. 3 Uppl. Uppsala: Hallgren & Fallgren.

Kovács, M. 2009. Koodinvaihto ja kielioppi. I: Kalliokoski, J., Kotilainen, L. & Pahta, P. (red.). *Kielet kohtaavat*. Jyväskylä: Gummerus.

Lainio, J. 2013. Tvåspråkighet och språkkontakter i Sverige. I: Sundgren, E. (red.). *Sociolingvistik*. 2 uppl. Stockholm: Liber.

Lappalainen, H. 2009. Koodinvaihto ja sen funktiot suomenkielisissä keskusteluissa. I: Kalliokoski, J., Kotilainen, L. & Pahta, P. (red.). *Kielet kohtaavat*. Jyväskylä: Gummerus.

Ljung, M. 1988. *Skinheads, hackers & lama ankor: Engelskan i 80-talets svenska*. Stockholm: Trevi

Mickwitz, Å. 2010. *Anpassning i språkkontakt: morfologisk och ortografisk anpassning av engelska lånord i svenskan*. Akademisk avhandling. Helsingfors: Institutionen för finska, finskugriska och nordiska språk vid Helsingfors universitet.

Milroy, L. & Muysken, P. 1995. Introduction. I: Milroy, L. & Muysken, P. (red.). *One speaker, two languages: cross-disciplinary perspectives on code-switching*. Cambridge: Cambridge University Press.

Muhonen, A. 2013. *Error error lataa patteri: from language alternation to global multilingual repertoires in Finnish youth radio programs in Finland and Sweden*. Akademisk avhandling. Jyväskylä: University of Jyväskylä.

Myers-Scotton, C. 1993. *Duelling Languages: Grammatical Structure in Codeswitching*. Oxford: Clarendon Press.

Poplack, S. & Meechan, M. 1995. Patterns of Language Mixture: Nominal Structure in Wolof-French and Fongbe-French Bilingual Discourse. I: Milroy, L. & Muysken, P. (red.). *One speaker, two languages: cross-disciplinary perspectives on code-switching*. Cambridge: Cambridge University Press.

Seidlhofer, B. 2011. *Understanding English as a Lingua Franca*. Oxford: Oxford University Press.

Wirdenäs, K. 2013. Samtal och samtalsforskning. I: Sundgren, E. (red.). *Sociolingvistik*. 2 uppl. Stockholm: Liber.